

Projekt Græsmælk - Årsrapport 2018 – Bedrift A

Bedriften deltager i projekt Græsmælk, hvor formålet er at udvikle og dokumentere produktion af mælk uden brug af tilskudsfoeder i et integreret system, som fremmer en afbalanceret produktion af økologiske fødevarer. Projektet startede 1. januar 2018 og slutter 31. december 2020.

På bedriften er der fokus på en høj andel frisk græs i foderet til mælkeproduktionen i sommerhalvåret for at minimere forbruget af tilskudsfoeder, samtidigt med et ydelsesniveau svarende til gennemsnittet for økologisk mælkeproduktion i Danmark. Tildeling af det friske græs sker ved afgræsning og ved staldfodring.

Der blev i starten af 2018 iværksat registreringer af køernes foderoptagelse og produktion. I græssæsonen er der suppleret med oplysninger om græsmarkernes udnyttelse samt tidsforbrug og forbrug af diesel ved staldfodring med frisk græs. Derudover er der anvendt data fra DMS og markplanlægningen. Nærværende årsrapport er baseret på disse registreringer.

Hovedtal

Kvæg

Race: Holstein

Antal årskøer: 149,1

Antal årsopdræt: 113,4

Antal årstyrekalve: 5,1

Mark

Samlet areal: 171,3 ha – heraf 120 ha vandes

Areal, omdrift: 140,1, heraf 93,9 ha kløvergræs

Areal, vedvarende græs: 31,2

Areal andet: 0

Bedriften blev omlagt til økologisk drift i 1998. I 2017 startede bedriften med at fodre med frisk græs på stald, hvilket sammen med afgræsningen betyder, at frisk græs udgør en stor del af foderet i sommerhalvåret. Mælken bliver leveret til Arla.

Besætningen er SDM/Dansk Holstein. Tyrekalvene sælges som små til viderefodning.

Markarealet er på 171 ha i alt, hvoraf 140 ha er i omdrift. I 2018 er anvendt 96 ha af omdriftsarealet til grovfoderproduktion og 44 ha til korn.

Hovedparten af arealet er JB 1-4 med vanding, dog 31 ha med humus jord.

Produktion af mælk og kød

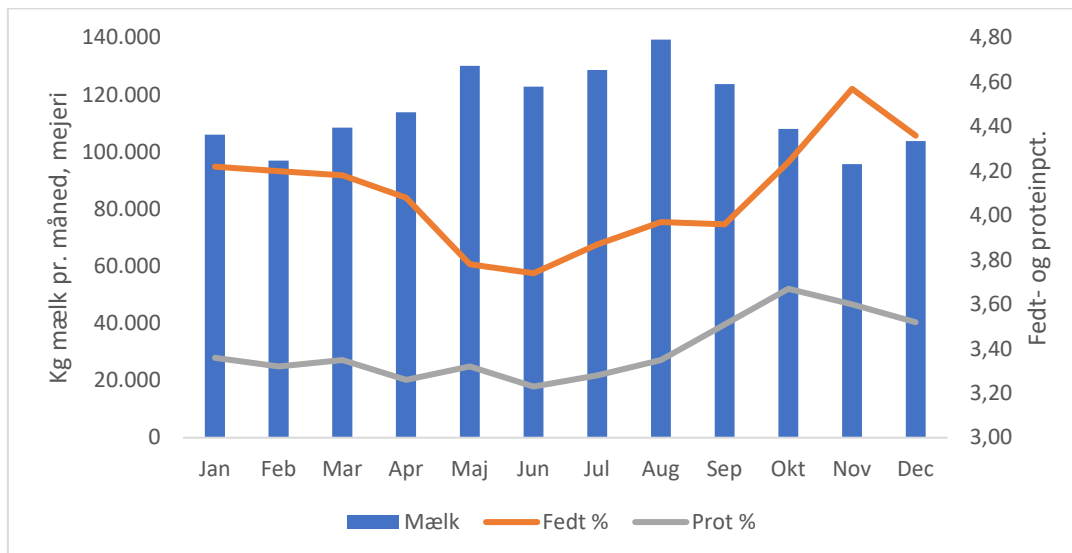
Tabel 1 viser den samlede mælkeproduktion i 2018 opgjort i kg mælk og kg EKM. Den gennemsnitlige fedtprocent til mejeriet er 4,07 og den gennemsnitlige proteinprocent er 3,39. Årsydelsen pr. ko er 9.712 kg EKM i gennemsnit. 95 % er leveret til mejeriet.

Tankcelletallet har i gennemsnit ligget på 258.000.

Tabel 1. Mælkeproduktion i 2018 opgjort i kg og i kg energikorrigeret mælk (EKM)

	Kg	Kg EKM
Mælk leveret	1.377.903	1.387.741
Hjemmeforbrug	65.829	59.929
Produceret i alt	1.443.732	1.447.670

Figur 1 viser mælkeleverance samt fedt- og proteinprocent opgjort pr. måned i 2018. Kælvingerne er stort set jævnt fordelt over året.

Figur 1. Mælkeleverance samt fedt- og proteinprocent opgjort pr. måned i 2018

Tabel 2 viser kødproduktionen fra slagtedy. Der er i alt afregnet 11.407 kg kød. Levendevægten er beregnet i DMS.

Tabel 2. Kødproduktion 2018 fra slagtedy

Slagtninger	Antal	Slagtevægt, gns. pr. dyr	Slagtevægt, i alt	Beregnet levendevægt, gns. pr. dyr	Beregnet levendevægt, i alt
	Stk.	Kg	Kg	Kg	Kg
Køer	34	286	9.719	631	21.450
Kvier	8	211	1.688	413	3.305
I alt			11.407		24.755

Der er solgt 51 dyr til levebrug, heraf 3 kvier, 7 kviekalve og 41 tyrekalve. Kodødeligheden var 4,7 % i 2018 og kalvedødeligheden (døde ift. levendefødte) var 14,9 %. Der er i perioden konstateres salmonelle i besætningen.

Huldvurdering

Der er i 2018 lavet huld- og halthedscore af køerne hver 6. uge. Tabel 3 viser den gennemsnitlige score for køernes huld. Det har været forholdsvis konstant i perioden. Huld scores på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er en mager ko og 5 en fed ko.

Tabel 3. Den gennemsnitlige score for huld hos køerne

Dato	Huld score
19. marts	3,00
1. maj	2,91
22. maj	2,98
18. juni	2,91
26. juli	2,81
3. september	2,86
15. oktober	2,94

Foderforbrug

Tabel 4 viser foderforbruget til malke- og goldkøer i 2018, hvor der er lavet 22 foderregistreringer. Malkekøernes græsoptagelse er beregnet med en energiudnyttelse (foderudnyttelse) på 96 %. I perioden 1. januar – 30. april er der registreret en energiudnyttelse på 90 % og i perioden 1. december – 31. december en energiudnyttelse på 91 %.

Tabel 4. Foderforbruget til malke- og goldkøer i 2018

Foderemne	FEN eller kg	Kg tørstof
Afgræsning	118.450 FEN	132.660
Staldfodring frisk græs	196.375 FEN	227.800
Kløvergræsensilage	373.170 FEN	466.465
Helsædsensilage (majs og byg/ært)	61.635 FEN	84.750
Frøgræshalm	12.075 FEN	19.800
Korn (rug)	66.455 kg	56.500
Tilskudsfoder	260.120 kg	231.500
Kridt		2.010
Mineraler		5.980
I alt kg tørstof		1.227.465

Hos køerne (inklusive goldkøer) er der registreret et gennemsnitligt foderforbrug på 8.570 kg ts pr. år svarende til 23,5 kg ts pr. dag. På årsbasis udgør frisk græs 29 % af foderforbruget i kilo tørstof.

Græsoptagelse køer

Køernes græsoptagelse sker ved afgræsning og staldfodring med frisk græs. Køerne kom på græs den 25. april og blev bundet ind den 28. oktober, det vil sige 183 dage på græs. Staldfodring med frisk græs startede den 9. maj og sluttede 28. oktober, i alt 169 dage.

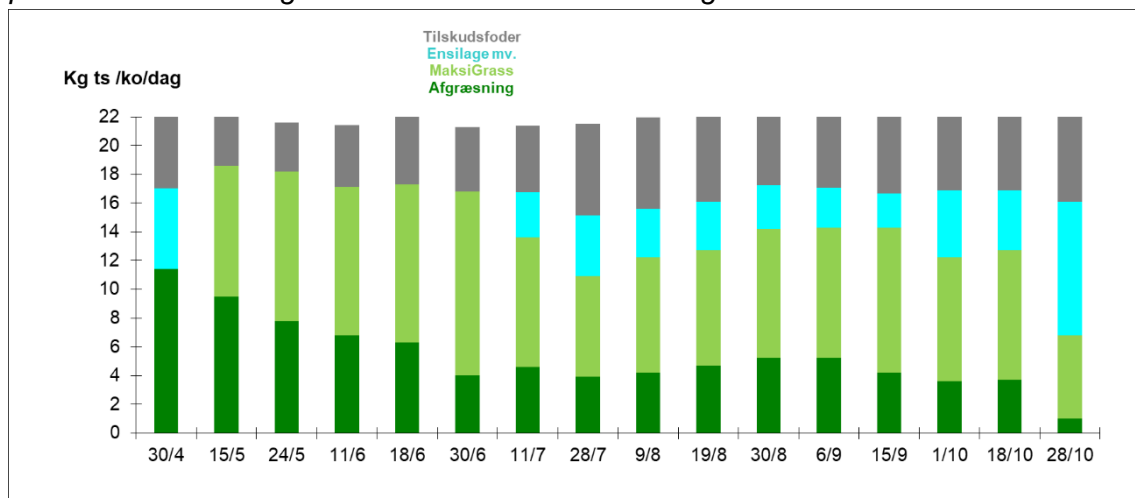
Der er lavet 16 foderregistreringer i afgræsningsperioden. Det staldfodrede græs er vejet i forbindelse med EFK, og der er taget tørstofanalyse af græsset. Mængden af afgræsset græs er beregnet som en residual med en energiudnyttelse på 96 %.

Figur 2 viser de lakterende køers daglige græsoptagelse og øvrige foderoptagelse i kilo tørstof ved de 16 registreringer i afgræsningsperioden.

I afgræsningsperioden har køerne optaget i alt 2.600 kg ts i frisk græs. Det svarer til 63 % af den samlede tørstofoptagelse registreret i afgræsningsperioden. Ensilagefoderet udgjorde 13 % og korn og tilskudsfoeder 25 %.

På grund af tørken i 2018 var det nødvendigt at fodre med græsensilage tidligere end planlagt. Bedriftens mål er en optagelse af frisk græs på mindst 3.000 kg ts pr. ko og at undgå at fodre med græsensilage (blande foder) i mindst fire måneder i afgræsningsperioden.

Figur 2. De lakterende køers foderoptagelse ved 16 foderregistreringer i afgræsningsperioden. Staldfodringen sker med en MaksiGrass vogn.

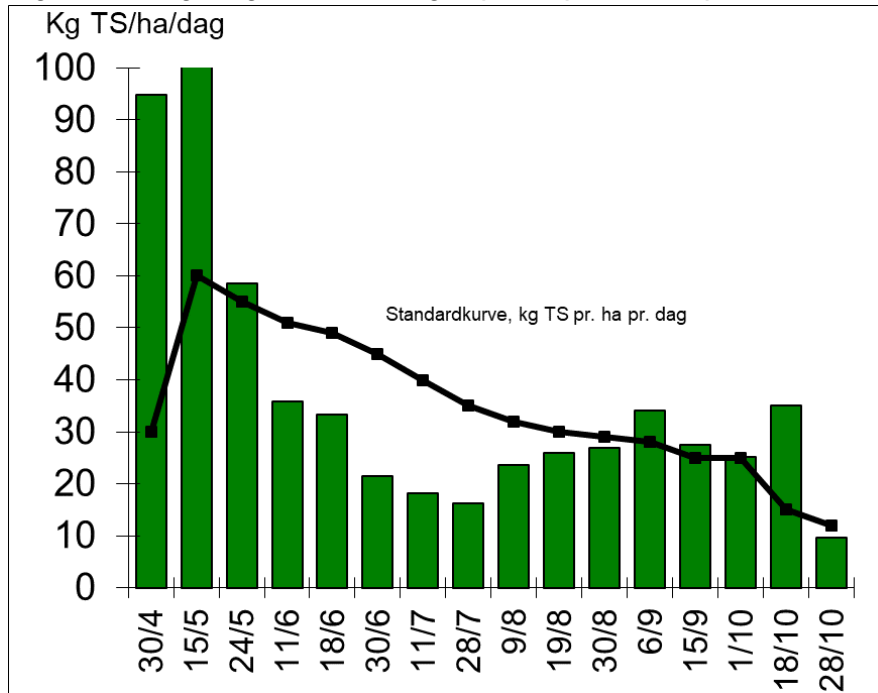

Køernes afgræsning er beregnet til 950 kg ts pr. ko, svarende til 5,2 kg ts i gennemsnit pr. dag på græs. Optagelsen af frisk græs på stald er registreret til 1.650 kg ts pr. ko, svarende til 9,8 kg ts i gennemsnit pr. dag i de 169 dage, hvor der blev staldfodret med frisk græs.

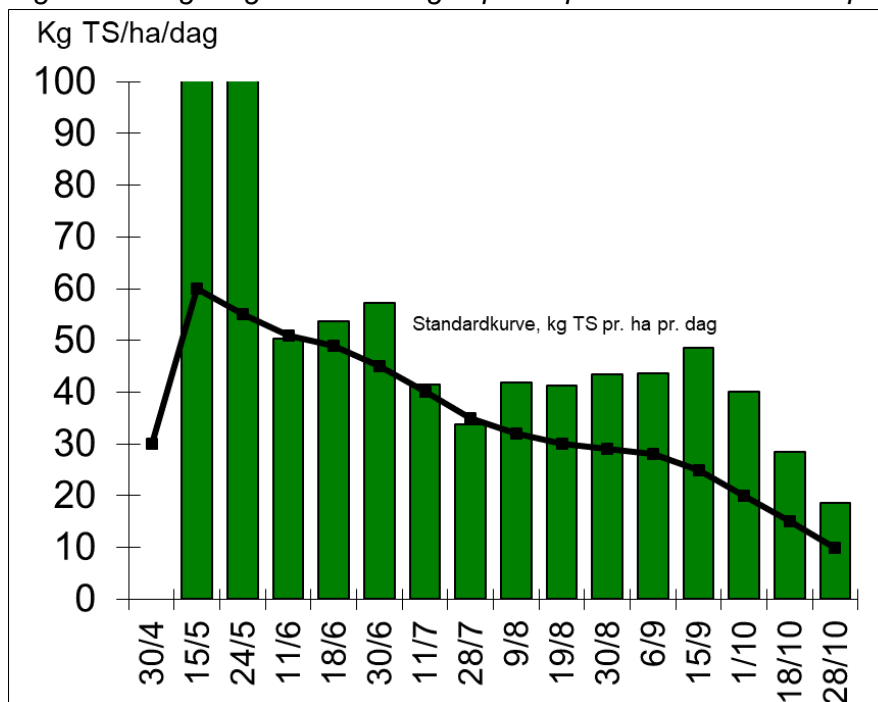
Udbytter på græsmarker

Figur 3 henholdsvis figur 4 viser den beregnede græsvækst pr. ha på marker anvendt til afgræsning henholdsvis marker anvendt til staldfodring med frisk græs. Beregningerne er lavet på grundlag af de 16 foderregistreringer i afgræsningsperioden.

Figur 3. Beregnet græsvækst i kg ts pr. ha på marker primært anvendt til afgræsning

Figur 4. Beregnet græsvækst i kg ts pr. ha på marker anvendt til primært staldfodring

Udbyttet på marker anvendt til afgræsning er beregnet til i alt 6.800 kg ts i gennemsnit pr. ha inklusive eventuelle slæt.

På marker anvendt til staldfodring med frisk græs er udbyttet beregnet til i alt 8.350 kg ts i gennemsnit pr. ha inklusive eventuelle andre slæt.

Det skal bemærkes, at udbyttet på marker anvendt til afgræsning vil være påvirket af, at optagelsen af græs ved afgræsning er beregnet som en residual med en energiudnyttelse på 96 %.

En del af græsmarkerne blev vandet, men som det fremgår af figur 3 og 4, var det vanskeligt at opretholde græsvæksten i tørkeperioden på især afgræsningsmarkerne.

Alle græsmarkerne er tilført 30 tons gylle pr. ha i slutningen af marts.

Andre registreringer

I 2018 er der registreret arbejdstidsforbrug og forbrug af brændstof i forbindelse med staldfodring med frisk græs.

Der er lavet 20 registreringer af arbejdstidsforbruget i løbet af sæsonen. På baggrund af disse registreringer er det samlede tidsforbrug estimeret til 142 timer for de 169 dage med staldfodring med frisk græs. Det svarer til i gennemsnit 50 minutter pr. dag, hvoraf 36 minutter går til høst/fyldning af vognen, 10 minutter til transport og 4 minutter til ud-fodring. Alle marker var indenfor en afstand af 2 km fra stalden.

Forbruget af brændstof (diesel til traktoren) er registreret til 1.150 liter i løbet af sæsonen. Det svarer til et forbrug på 8 liter pr. time.